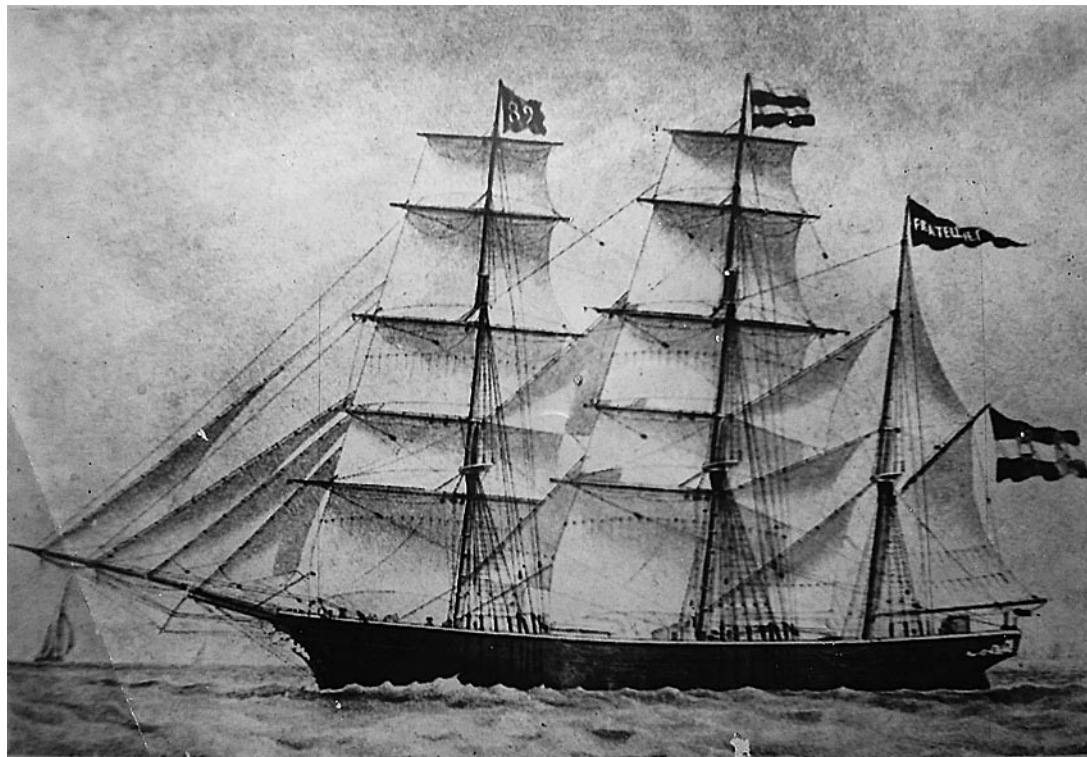

DALEKO, DALEKO...

PREDMETI IZ ŽIVOTA POMORACA U GRADSKOM MUZEJU KORČULA

SANI SARDELIĆ □ Gradski muzej Korčula, Korčula

Gradski muzej Korčula čuva u svojim zbirkama, poput drugih muzeja pomorskih i otočkih gradova, predmete iz života svojih pomoraca, svjedočeći o vremenima koja su pred nevelike zajednice postavljale velike zahtjeve, ako su htjele opstati, i ne manje važno - zadržati doseg-nute civilizacijske mjere. Put, putovanje, mogućnosti koje ona mogu otvoriti gradu isturenom u Pelješki kanal; kao i sjajne vještine lokalnih brodograditelja, korčulan-ski je pomorac znao iskoristiti i višestruko oploditi. Predmeti nužni za preživljavanje na brodu - karte, mjerni instrumenti, škrinje, naprave za pripremu hrane u uvje-tima putovanja po moru ili posebno oslikano brodsko posuđe, te oni koji su svjedočili o stečenom društvenom statusu pomoraca, poput portreta kapetana Safrona, zavjetnih slika, vaza uvezenih iz Japana... razmješteni izložbenim dvoranama Gradskog muzeja Korčula pričaju priče nekih davnih života, pa s prizvukom nostalgije ili romantičarskog zanosa gledamo niz akvarela moćnih jedrenjaka koji su nam pretke vodili daleko, daleko...

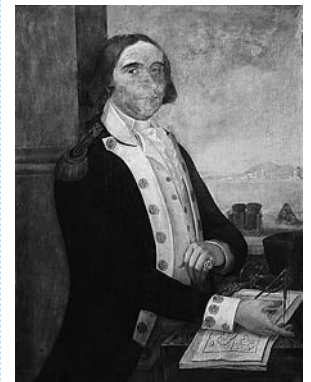
Sedam izložbenih prostorija Gradskog muzeja Korčula nudi svojim, uglavnom turističkim posjetiteljima, tihu šetnju kroz znakovitu prošlost grada i otoka. I dok su tako sjajni segmenti, poput kamenoklesarstva i brodo-gradnje¹, bez kojih nam je teško zamisliti Korčulu kroz povijest, dobili zaokružene izložbene cjeline, predmeti iz pomorske zbirke razmješteni su u nekoliko prostorija - salon, repliku kuhinje, dijelom brodogradnju... No, možemo reći kako ta razmještenost upravo ukazuje da je pomorstvo i pomorski život korčulanana bio utkan u sve pore života i određivao svakodnevnicu obitelji koja bi večernju molitvu upućivala svetomu Nikoli, bez oca - glave obitelji za stolom.

Predmete iz pomorskog života u Gradskom muzeju Korčula možemo podijeliti na one potrebne za samu plovidbu - pomorske mjerne instrumente i karte, pred-mete za svakodnevne upotrebu u brodskoj kuhinji, reprezentativne predmete donesene s dalekih putovanja te slike jedrenjaka i portrete kapetana. Imamo li na umu podatke koje iznosi J. Luetić u članku *Međunarodno*

IM 35 (3-4) 2004.
TEMA BROJA
TOPIC OF THIS VOLUME

“Gradski muzej Korčula čuva u svojim zbirkama, ... predmete iz života svojih pomoraca, svjedočeći o vremenima koja su pred nevelike zajednice postavljale velike zahtjeve, ako su htjele opstati (...).”

sl.1. Bark “Fratelli Fabris” - građen 1875. godine, nosivosti 950 tona, zadnji brod duge plovidbe za domaće vlasnike sagrađen u korčulanskom brodogradilištu

sl.2. Jedrenjak Luka Padre, raden tehnikom akvarela na papiru, datiran u 1871. g. i potpisan od autora Antonia Rouxa, restauriran 2005. g. u Hrvatskom restauratorskom zavodu, Restauratorski odjel Dubrovnik

sl.3. Kapetan Zaffron - ulje na platnu 105x78 cm, uočljivi statusni simboli - kapetanska odjeća, prsten na lijevoj ruci, desna ruka na stolu sa simbolima struke - pomorska karta, šestar, sablja, šešir; signatura dolje desno na geografskoj karti Ferdinandis Castiglia Neap Pinxit 1798. g., restauriran 1974. g.

Vincenzo Mario Coronelli, mletački kartograf, u svom “Izolaru” iz 1696. označava istočno brodogradilište kao “squero famoso” - slavno brodogradilište

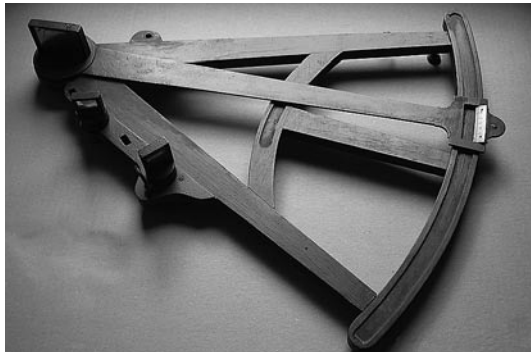
sl.4. Satsuma vaza, Japan, 19. st, kamenina, prema nalazu muzejske savjetnice mr.sc. Vedrane Gjukić Bender iz Dubrovačkih muzeja ovaj se tip vaze radio u Japanu isključivo za izvoz.

sl.5. Sekstant, 18. st.

sl.6. Sprava za spravljanje kruha na brodu - 19. st, drvo, metal, tijelo visine 38 cm, širine 69.5 cm cilindričnog oblika s postoljem, na vrhu ima prekrizene ručke za pokretanje mehanizma a s prednje strane vratašca za umetanje sastojaka, te u unutrašnjosti drvene lopatice u obliku propelera koje miješaju tijesto uz pomoć okretanja drvenih ručki na gornjoj plohi

sl.7. Oktant, 18.st

sl.8. Brodski kompas-busola

sl.9. Oslikani lavor, kamenina, bijela majolika, zanimljivi pomorski motivi, mjesto izvedbe Cardiff, Engleska, 2. pol. 19. st.

2 Dušan Kalogjera, *Korčulanska brodogradnja*, Prometej, Zagreb

3 Alena Fazinić, *Još neki podatci iz statistika o gradu Korčuli iz 19. st*, Godišnjak grada Korčule 10, Gradski muzej Korčula, Korčula

4 Planirani termin izložbe bio je kraj listopada, početak studenog 2005., no unatoč opsežnim pripremama koje je Gradski muzej Korčula poduzeo radi osiguranja izvoznih dozvola, transporta i procjene samih eksponata, te objavljivanja u tisku, izložba je otkazana.

brodarstvo i nautičko - komercijalna djelatnost moreplovaca i jedrenjaka u drugoj polovici 16. stoljeća kako je korčulanska trgovačka flota tog vremena bila sveukupne veličine 3250 tona² (od čega je većina brodova bila izgrađena upravo u korčulanskim brodogradilištima), to možda naspram istodobnih dubrovačkih 66000 tona ne izgleda previše, no u odnosu na veličinu grada i broj stanovnika, pomorci predstavljaju značajan segment života Korčule. Tako iz statistika ranog 19. stoljeća čuvanih u korčulanskom arhivu³ saznajemo da je u Korčuli 1810. ukupno živjelo 1525 ljudi (Grad 650, Borg - predgrada-875), od čega 121 brodograditelj i 33 pomorca.

Što, dakle, o životu korčulanskog pomorca u Gradskom muzeju Korčula može doznati i u sjećanju ponijeti sa sobom prosječno znatiželjan posjetitelj?

Možda upravo ono što je taj život i predstavljao - ne dominantu - poput već spominjanog kamenoklesarstva ili moćne korčulanske brodogradnje - nego mirnu konstantu koja je utjecala na razvoj grada u onoj mjeri u kojoj bi pomorci s povratkom donosili predmete, knjige, karte, egzotične biljke, nove spoznaje i osjećaj moći koju može dati samo dosezanje udaljenih točaka svijeta morskim putima. Stoga i ne čudi zainteresiranost Pomorskog muzeja u Hamburgu za organiziranjem izložbe Hrvatska pomorska baština, u kojoj su izložci iz Gradskog muzeja Korčula trebali biti neizostavni dio⁴.

Primljeno: . prosinca .

FAR AWAY, FAR AWAY...ITEMS FROM SAILORS EVERYDAY LIFE AT THE KORČULA TOWN MUSEUM

The Korčula Town Museum holds in its collections, just like other museums in coastal and island towns, objects from the lives of its seamen as testaments to times that made great demands on small communities in order to ensure their survival and, no less important, in order to maintain reached levels of civilisation. Seamen from Korčula know how to make good use of journeys and the possibilities they opened up for a town in the Pelješac channel, as well as the fine skills of local shipwrights. Objects necessary for survival on ship - charts, instruments, chests, utensils for cooking food at sea, painted bowls and plates, as well as those that indicate the social status reached by seamen - like the portrait of captain Safron, votive paintings, vases imported from Japan... all these are on display at the Korčula Town Museum and tell their tales of times long lost, even with hints of nostalgia or a romantic enthusiasm that are in evidence as we view watercolours of mighty sailing ships that carried our forefathers far, far away...